

Protokoll funktionshinderrådet

Närvarande:

- Ordförande Nils Duwähl (DHR)
- Ledamöter Niklas Bjurström (FRS/Epilepsi föreningen i Stor-Stockholm)
Elsa Brunemalm (SDF)
Christer Jerström (ÅSS)
- Tjänstemän Veronica Wolgast Carstorp, socialförvaltningen
Lisa Gagnerud, socialförvaltningen
Therese Englund, socialförvaltningen
Jonna Hermansson, äldreförvaltningen
Linnea Hanning, socialförvaltningen
Ebba Nordborg, äldreförvaltningen
- Frånvarande Gunnar Sandström (SRF)
Gunilla Antemar (FRS/Neuro)
Micaela Kedhammar (Attention/FRS)
Philip Stewén, borgarrådssekreterare (S)
- Justerare Nils Duwähl (DHR)
Elsa Brunemalm (SDF)
- Sekreterare Therese Englund, socialförvaltningen

Tidpunkt:

Den 16 januari 2025 klockan 14:00-16:00.

Förmöte för rådets ledamöter och ordförande startade klockan 13:30.

Plats:

Konferensrum Storfors, Storforsplan 36, Farsta

Bilagor

Bilaga 1 – Civila beredskapsfrågor.pptx

Bilaga 2 – [Länk till utbildning](#)

1. Godkännande av föredragningslistan

Den utsända dagordningen godkändes.

2. Val av justerare och tid för justering

Nils Duwähl och Elsa Brunemalm utsågs att justera dagens protokoll. Justeringar ska vara klar måndag förmiddag den 20 januari 2025.

3. Linnea Hanning (samordnare, socialförvaltningen) och Ebba Nordborg (strateg, äldreförvaltningen)

Gästar rådet för att berätta mer om hur de olika förvaltningarna arbetar med civila beredskapsfrågor idag.

Linnea Hanning och Ebba Nordborg visar ett bildspel (se bilaga 1). Till protokollet biläggs även en utbildning som fokuserar på hur kriser påverkar personer och verksamheter inom den personliga assistansen (se bilaga 2).

Rådet undrar hur staden ska hålla koll på var människor finns vid en kris, särskilt de som inte bor på boenden eller har hemtjänst. De undrar också vad staden gör för att säkerställa att dessa personer får den hjälp de behöver, samt hur staden hanterar ansvar och trygghet för föräldrar och barn i en krissituation.

Linnea Hanning och Ebba Nordborg förklarar att staden har ansvar för att hålla koll på både kommunala och privata aktörer. Under en kris är det viktigt att även de privata aktörerna inkluderas för att säkerställa att alla får den hjälp de behöver. För personer utan hemtjänst eller boende är det en utmaning att hålla koll på dem, men detta beaktas i krisplaneringen. Staden samarbetar med andra myndigheter, såsom Försäkringskassan, som kan ha information om dessa personer.

När det gäller föräldrar och barn i en krissituation bygger planeringen på att ansvaret under normala omständigheter ska förbli detsamma. För föräldrar som arbetar inom samhällsviktig verksamhet är det särskilt viktigt att barnen är trygga i förskolor, och att det finns stöd för att säkerställa deras välbefinnande under en kris. Förskolor och utbildning är centrala för att samhället ska fortsätta fungera, vilket gör att föräldrar kan arbeta även under en kris.

Rådet har tagit upp några frågor om hur staden ska hantera kommunikation vid krissituationer, särskilt för de som inte har samma tillgång till information. De undrar också hur staden kan säkerställa att information når alla samhällsgrupper, inklusive de som inte kan läsa eller höra. Vad kan staden lära av andra kommuner, som Örebro, där kommunen använder teckenspråk för att nå döva, istället för enbart skriftlig information.

Linnea Hanning och Ebba Nordborg förklarar att det är en viktig fråga och ett känt problem att nå alla medborgare med tillgänglig information vid kriser. De betonar att kommunikationen behöver anpassas för olika grupper och att ansvaret för att sprida information måste vara tydligt. Exemplet från Örebro visar vikten av personlig kontakt när skriftlig information inte räcker till. De berättar också att

staden arbetar för att förbättra tillgången till anpassad kommunikation och sprida information om kriser via myndigheter och stadens egna kanaler.

Rådet lyfter fram ett problem med den nya broschyren "Om krisen eller kriget kommer", som skickas ut från MSB, där det inte finns någon lösning för personer som inte kan höra ljudlarmet. Rådet påpekar att det finns bra exempel på tillgänglighetsanpassad information, som när information ges via teckenspråk och i olika format, och att det behövs ett fortsatt arbete för att förbättra denna typ av kommunikation.

Linnea Hanning och Ebba Nordborg tar med sig behovet av mer tillgängliga lösningar som SMS eller appar för att skicka ut varningsmeddelanden (VMA) till döva och hörselskadade. De nämner också att de samarbetar med flera instanser, såsom Socialstyrelsen och Region Stockholm, för att säkerställa att olika perspektiv beaktas.

Rådet lyfter frågan om tolkbehov vid olika samhällshändelser. De påpekar att det finns ett ansvar att anlita tolk, exempelvis vid sjukvård, men att det saknas ett system för att hantera tolkbehov vid andra typer av situationer, som presskonferenser eller vid större samhällshändelser. Rådet nämner att det är viktigt att staden har detta i åtanke, exempelvis vid presskonferenser under pandemin, där det ibland var brist på tolkar på plats.

Rådet påpekar att tolktjänster ofta fokuserar på nationella minoriteter och döva, men att det också finns andra grupper som kan behöva tolk för att ta del av information, och att översättning kan vara ett viktigt verktyg för att säkerställa att alla får den information de behöver.

Linnea Hanning och Ebba Nordborg svarar att Sverige har som inriktning att kommunicera på svenska, engelska och ytterligare fem eller sex andra språk, inklusive arabiska. De betonar att detta ger bra möjligheter att nå ut till befolkningen på flera språk, men att det även finns behov av att anpassa kommunikationen för specifika grupper. De påpekar att det är viktigt att känna till sin befolkning och förbereda sig för de språk och tolkar som kan behövas vid krissituationer, även om det inte går att förbereda all information i förväg.

De lyfter exempel på uppsökande verksamheter, såsom deras arbete med EU-medborgare och den rumänsktalande gruppen, där de har personal som talar språket och vet var de finns. De menar att det är viktigt att ha denna kunskap i bakhuvudet för att kunna agera snabbt om behov uppstår, även om detaljerna inte alltid går att förbereda på förhand.

Rådet lyfter även fram ett stort problem med tillgängliga skyddsrum i Sverige. De berättar om ett samtal från en stadsdelsförvaltning där de fick frågan om var deras skyddsrum fanns. När de svarade på detta fick de veta att skyddsrummet inte var tillgängligt. Detta belyser den stora bristen på tillgängliga skyddsrum, särskilt eftersom många befintliga skyddsrum är byggda innan tillgänglighetsanpassning blev en viktig fråga. Rådet påpekar att de flesta skyddsrum är byggda före 1990-talet och inte har varit anpassade för personer med olika behov.

Rådet lyfter också ett problem med kollektivtrafikens bussar som används vid kriser eller vardagliga incidenter, som vid bränder. Dessa bussar, som ofta används för att ge värme till människor i behov, är inte tillgängliga för personer med särskilda behov. Rådet påpekar att de inte är anpassade för att erbjuda värme för alla, vilket leder till att vissa personer får sitta utanför och frysa.

Veronica Wolgast Carstorp berättar att hon tror att de flesta förskolor har en viss beredskap, men att Lisa Gagnerud och Therese Englund kan undersöka huruvida staden har beaktat tillgängligheten på dessa förskolor.

Rådet undrar även hur staden arbetar för att säkerställa tillgången på nödvändiga resurser, såsom livsmedel och medicinsk utrustning, vid krissituationer. De lyfter särskilt frågan om lagring av mediciner och andra viktiga förbrukningsartiklar, samt om det finns en samordning mellan kommunen, regionen och staten för att hantera bristsituationer.

Rådet frågar också om det finns någon strategi för att hantera lager på olika nivåer och hur samarbetet ser ut mellan olika aktörer för att undvika problem som uppstod under tidigare kriser, som brist på mediciner.

Linnea Hanning och Ebba Nordborg förklarar att staden har ett projekt om centrala beredskapslager, som bland annat innehåller livsmedel och medicinsk skyddsutrustning. De berättar också om sitt samarbete med regionen för att se till att deras lager kompletterar varandras behov. De nämner att de arbetar med att definiera ansvarsområden, särskilt när det gäller medicinteknisk utrustning som används inom äldreomsorgen.

Rådet vill också lyfta vikten av att samhället genomför övningar för att både öka kunskapen och identifiera eventuella brister i beredskapen. De betonar att övningar är ett viktigt verktyg för att förbereda olika aktörer på att hantera krissituationer effektivt och säkerställa att resurser och rutiner fungerar som de ska när de verkligen behövs.

Ebba Nordborg berättar att staden varje år genomför en stadsövning som involverar olika förvaltningar. Förra året var det Stadsövning 24, där ett beredskapsscenario övades. Dessa större samordnade övningar genomförs årligen för att säkerställa att alla aktörer är förberedda. Ebba Nordborg påpekar också att det är fördelaktigt att öva oftare och i mindre omfattning, men att de större övningarna också är viktiga för att kunna hantera större kriser på ett effektivt sätt.

Rådet lyfter vikten av att förbereda sig för olika typer av krissituationer och att säkra viktiga funktioner, som elförsörjning och värme, för att skydda samhällets mest sårbara.

Linnea Hanning och Ebba Nordborg berättar att staden arbetar för att hantera olika typer av kriser, som exempelvis att förbereda särskilda boenden och hemtjänst för att hantera el- och värmefrågor. De lyfter exempel på lösningar, som användning av filter och värmepåsar, samt att de identifierat hur stadsdelarna kan samarbeta för att möta behoven hos boende och verksamheter.

Linnea Hanning och Ebba Nordborg avslutar med att tacka rådet för deras inspel och berättar att de tar med sig allt tillbaka till sin grupp för vidare arbete. De informerar även att om det finns några frågor eller funderingar, är det bara att kontakta dem via mejl. De är tillgängliga för att svara på frågor och hjälpa till, och de ser fram emot att kunna bistå om det skulle behövas.

De nämner också att de gärna kommer tillbaka i framtiden om rådet vill ha mer information eller fortsatt diskussion kring ämnet.

Rådet tackar Linnea Hanning och Ebba Nordborg för att det kom och gästade rådet.

4. Genomgång av föregående protokoll

Rådet tackar för välskrivet protokoll.

Protokollet läggs till handlingarna.

5. Äldrenämnden

5.1. Föredragningslista socialnämnden 2025-01-28

Rådet har inga kommentarer.

5.1.8. Redovisning av genomförda aktiviteter inom uppdrag kring ramtid

Rådet har inga kommentarer.

5.1.12. Remiss av betänkandet – Stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård

Rådets kommentar:

Rådet lyfter vikten av att stärka den medicinska kompetensen inom socialtjänsten, särskilt när det gäller personer med psykiatriska problem eller missbruk, där socialtjänsten idag kan ha svårt att ge adekvat stöd. Rådet påpekar att det skulle vara fördelaktigt att återinföra medicinsk kompetens på socialtjänstsidan, som det tidigare fanns i form av en social läkare.

Rådet lyfter också fram att många sjuksköterskor och patienter inom äldreomsorgen ofta känner behov av ett mer kontinuerligt stöd från läkare som de har förtroende för, istället för läkare som bara kommer in och ut. De menar att anställda läkare skulle kunna ge både stöd och handledning, inte bara för brukarna utan även för personalen.

Jonna Hermansson svarar att det stämmer att den aktuella utredningen främst berör läkare och sjuksköterskor, och att andra professioner som arbetsterapeuter och fysioterapeuter inte ingår i denna specifika utredning. Hon förklarar att dessa områden hänvisas till andra utredningar som tar en mer djupgående titt på de frågorna. Utredningen har ett avgränsat fokus, och därför måste dessa andra professioners behov analyseras separat.

Jonna Hermansson poängterar att från äldreomsorgens perspektiv finns det ett välfungerande system för den kommunala hälso- och sjukvården, särskilt på särskilda boenden. Hon betonar att det finns läkare som en del av organisationen och att ordningen fungerar bra, särskilt med de två stora organisationerna som är uppdelade i olika stadsdelar. Detta innebär att äldreomsorgen inte är kopplad till en enda vårdcentral, utan har ett bra system som fungerar väl.

Hon nämner att de inom äldreomsorgen är nöjda med den ordning som finns och att frågan om läkare inom äldreomsorgen har diskuterats i utredningen, där flera personer har intervjuats. Jonna Hermansson avslutar med att hon, utifrån äldreomsorgens ansvar och perspektiv, anser att den nuvarande ordningen är bra och att det inte finns något behov av att lägga till något ytterligare i utredningen om medicinsk kompetens.

6. Socialnämnden

6.1. Föredragningslista äldrenämnden 2025-01-21

Rådet har inga kommentarer.

- 6.1.14. Rapportering av ej verkställda beslut enligt Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt Socialtjänstlagen (SoL), kvartal 3 2024

Rådet har inga kommentarer.

7. Anmälningsärenden/Övrigt

Rådet önskar att hålla fysiska sammanträden två gånger per termin. De ansåg att konferensrummet Storfors var en utmärkt lokal med bra ljudkvalitet.

Therese Englund ser över möjligheterna för fler fysiska sammanträden.

Lisa Gagnerud informerar om att vid nästa sammanträde den 13 februari kommer överförmyndarnämndens presidium att gästa rådet.

Rådet önskar att ha ett tema för varje träff för att tydligare kunna förbereda och veta vad som förväntas. Förra året fokuserades på olika fokusområden, men det har inte fastställts några teman för i år.

Lisa Gagnerud och Therese Englund föreslår att en plan för året tas fram, som inkluderar aktuella frågor och intresseområden såsom våld i nära relationer, undernäring och de aktiviteter som valdes ut i slutet av 2024. Förslaget kommer att diskuteras vid förmötet med ordförande och viceordförande, och ett färdigt förslag presenteras sedan på nästa sammanträde.

Ordförande tackar för ett bra möte och avslutade mötet.